

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Благодійний фонд сприяння розвитку освіти
імені Бориса Грінченка

Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки

Матеріали V щорічної
Всеукраїнської науково-практичної конференції

9 квітня 2015 року
м. Київ

5. Transparency in Corporate Reporting: Assessing Emerging Market Multinationals Global 2013 : [підсумки антикорупційного дослідження, проведеного недержавною міжнародною організацією "Transparency International"] [Електронний ресурс] / Transparency International, 2013 р. — Режим доступу : http://www.transparency.org/whatwedo/pub/transparency_in_corporate_reporting_assessing_emerging_market_multinational

В статье раскрыто содержание такого понятия как «коррупция». Освещены основные причины развития и направления борьбы с коррупцией в Украине. В качестве положительного примера приведена успешная борьба с этим явлением в Сингапуре.

Ключевые слова: Сингапур, Ли Куан Ю, коррупция, Украина, Transparency International.

The article reveals the content of such concept as "corruption". It highlights the major reasons for the development and approach to the fight against corruption in Ukraine. As a positive example it shows a successful struggle against this phenomenon in Singapore.

Key words: 'Singapore, Lee Kuan Yew, corruption, Ukraine, Transparency International.

ЗМІСТ

Вступне слово Хоружої Л.Л. 3

РОЗДІЛ I. ІСТОРІЯ ОСВІТИ

Антоненко О.В. Європейський напрямок модернізації системи педагогічної освіти в Чеській Республіці 5

Богатирчук К.О. Трудове виховання в повсякденному житті школи Української РСР 1960–1980-ті рр. 14

Кабанова О.О. Розвиток української педології у спадщині І. Соколянського (1898–1960) 19

Кумар Б. Психологія сімейного виховання в Індії: вплив традицій на сучасність 28

Літichenко О.Д., Шинкар Т.Ю. Дошкільне виховання в Україні: особливості становлення і розвитку у 20–80-ті роки ХХ століття 35

Руденко Н.В. Продовження традицій О. Муравйової у творчій діяльності Лариси Руденко — видатної співачки і педагога 44

Рябкіна Л.М. Процес становлення закладів інтернатного типу (1917–1940 рр.) 54

РОЗДІЛ II. ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Запорожець Л.М., Браславська О.В., Рожі І.Г., Макаревич І.М. Використання навчально-ігрових технологій у професійній підготовці майбутнього вчителя 63

Глушак О.М., Мазур Н.П. Дисципліни інформаційно-комп'ютерного циклу у підготовці до майбутньої професійної діяльності студентів напряму підготовки «Менеджмент» 71

<i>Вовк О.І.</i> Становлення іншомовної граматичної компетенції студентів-філологів: ментальне репрезентування мовної інформації	77
<i>Зайцева В.І.</i> Збереження традицій українського народного мистецтва як стильовий орієнтир у підготовці сучасного художника-дизайнера, ілюстратора (на прикладі творчості Володимира Голозубова)	86
<i>Кириченко Н.С.</i> Формування мотиваційно-ціннісної готовності майбутніх учителів початкової школи до комунікативної взаємодії з учнями	93
<i>Коломієць Т.В.</i> Формування стратегій та тактик фахової комунікативної компетентності майбутніх провізорів на заняттях з гуманітарних дисциплін	101
<i>Матвієнко А.М.</i> Маніпуляційні технології — як основи психологічного впливу на особистість	107
<i>Мельник О.П.</i> Формування економічної компетентності на уроках географії	116
<i>Петрик Л.В.</i> Актуальність застосування медіазасобів на уроках іноземної мови у початковій школі	122
<i>Процька С.М.</i> Особистісно орієнтоване навчання як основа комп'ютерно орієнтованої системи освіти майбутніх філологів	130
<i>Руднік Ю.В.</i> Критерії готовності майбутніх учителів початкової школи до застосування інноваційних технологій навчання іноземних мов	135
<i>Сінельнікова Н.О.</i> Особливості формування культури мислення майбутніх учителів	143
<i>Тінькова Д.С.</i> Використання ППЗ "GRAN-2D" у процесі формування математичної компетентності газозварників	151
<i>Якименко А.В.</i> Особистісна активність у сучасній психологічній теорії	159

РОЗДІЛ III. ФІЛОЛОГІЯ

<i>Безкровний Ю.О.</i> Петербурзький журнал «Украинский вестник» (1906): історія, завдання, тематика	165
<i>Бондар О.Ю.</i> Особливості вживання інвективної лексики у жіночому діалогічному мовленні (на прикладі англійської, української та російської мов)	176

<i>Ветров А.І.</i> Морфологічні особливості дієслова в ранньоніовоанглійській мові (на матеріалі трагедії В. Шекспіра «Гамлет»)	185
<i>Зізіньська А.П.</i> Мовленнєві акти прохання в діячності в англійській мові	192
<i>Каленик Т.М.</i> Засоби вираження історичного прототипу в англійській дитячій поезії	197
<i>Коноваленко І.Ю.</i> Міський текст Євгенії Кононенко в просторі детективного жанру	201
<i>Коптіла О.В.</i> Інтертекстуальність як явище постмодернізму	209
<i>Лазаревич Н.Ю.</i> Специфіка часопростору в романі-метафорі: індивідуально-авторські інтерпретації (на матеріалі романів «Маєток» В. Фолкнера та «Дім на горі» Вал. Шевчука)	214
<i>Мельник В.І., Пантюшенко В.А.</i> Політичний дискурс як середовище функціонування маніпуляцій	225
<i>Мишина О.Е.</i> Реконструкція античного жанру в романі «Волхв» Дж. Фаулза	231
<i>Пильщик С.В.</i> Особливості вербалізації комунікативних стратегій в сучасному англійському інституційному дискурсі ...	236
<i>Порядченко Л.А.</i> Функціональні особливості опису як одного з різновидів монологу	243
<i>Ригус В.В.</i> Стратегії аргументації на прикладі промов Хілларі Клінтон	249
<i>Сандакова Н., Чувардинська О.В.</i> Кінодискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень	256
<i>Сікорак В.І.</i> Особливості професійної лексики військовослужбовців бундесверу	261
<i>Суворова Т.М.</i> Розвиток архетипної схеми через концептуальні образ-схеми (на матеріалі американських балад)	269

РОЗДІЛ IV. СОЦІАЛЬНІ НАУКИ

<i>Димитров В.Ю.</i> До питання про інноваційні стратегії в управлінні	279
<i>Рафіков О.Р.</i> Теоретичні основи вивчення соціального оптимізму	288
<i>Срібняк М.І.</i> Український театр у таборі Фрайштадт (Австро-Угорщина) під час Першої світової війни	294
<i>Тутуньник R.</i> Actual problems of anticorruption activity	300

УДК 373.3:37.091.3

Петрик А.В.,

аспірантка,

викладач кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Педагогічного інституту

Київського університету імені Бориса Грінченка

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЗАСОБІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Стаття досліджує аспекти застосування медіазасобів на уроках іноземної мови у початковій школі. Виявлено та обґрунтовано чинники, що обумовлюють актуальність проблеми застосування медіазасобів у процесі навчання іноземної мови у початковій школі. Проаналізовано вплив інтернет-медіа на формування іншомовної компетенції молодших школярів.

Ключові слова: медіазасоби, інтернет-медіа, іноземна мова, початкова школа.

Постановка проблеми. Інтеграція України до європейського освітнього простору зумовлює процес модернізації освіти, зокрема початкової ланки, який вибудовує нові вимоги перед освітянами. Постала необхідність формування особистості конкурентоспроможної, мобільної та компетентної як того вимагають європейські освітні стандарти. У сучасному суспільстві важливо навчити людину використовувати отримані знання у своїй практичній діяльності — професійній, громадсько-політичній, побутовій тощо [3, 5]. Медіаосвіта як інноваційна галузь педагогіки має націльність для реалізації вищезазначених пріоритетів та формування ключових компетенцій особистості молодшого школяра. Медіазасоби зроблять урок іноземної мови сучасним і спонукатимуть вчителя до пошуку інноваційних форм, методів та прийомів організації процесу формування іншомовної компетенції учнів початкової школи.

Аналіз наукових досліджень. Ретроспективний аналіз науково-педагогічних досліджень виявив, що проблеми розвитку сучасної системи освіти закладені в роботах В. Андрущенка, І. Зязюна, В. Кременя та інших; засади модернізації початкової освіти відображені у працях українських науковців Н. Бібік, В. Бондаря, М. Вашуленка, Л. Коваль, О. Савченко, Л. Хоружої та інших.

О. Бігич, О. Котенко та інші науковці обґрунтували аспекти формування іншомовної компетенції молодшого школяра. Велика кількість робіт українських та зарубіжних дослідників висвітлює у своїх роботах питання історії та розвитку медіаосвіти: О. Волошенюк, Л. Зазнобіна, В. Іванов, Г. Онкович, І. Сахневич О. Федоров та інші, проте проблема застосування медіазасобів на уроках іноземної мови в початковій школі потребує ґрунтовного аналізу.

Отже, **мета** статті — обґрунтувати проблему актуальності застосування медіазасобів на уроках іноземної мови в початковій школі. Відповідно до мети визначено наступні **завдання**: виявити та обґрунтувати чинники, що обумовлюють вищезазначену проблему; проаналізувати вплив інтернет-медіа як одного із видів медіа на формування іншомовної компетенції молодшого школяра.

Виклад основного матеріалу. Сучасному етапу розвитку початкової освіти в Україні властивий пошук нетрадиційних засобів умотивування учнів, подолання одноманітності й уніфікації педагогічних впливів на особистість школяра в навчанні й вихованні [1, 53]. Актуальність застосування медіазасобів на уроках іноземних мов в початковій школі зумовлена оновленням змісту початкової освіти, психофізіологічними особливостями дітей молодшого шкільного віку, методичними можливостями медіазасобів та впливом цих засобів на формування іншомовної компетенції молодших школярів.

Перед обґрунтуванням кожного з вищезазначених чинників, хочемо визначити, що *медіазасоби* або засоби (масової) комунікації — технічні засоби створення, запису, копіювання, тиражування, збереження, розповсюдження, сприйняття інформації і обміну її між суб'єктом (автором медіатексту) і об'єктом (масовою аудиторією). До медіазасобів відносяться *традиційні засоби* масової інформації (друковані видання (газети, журнали), радіо, кіно, телебачення, відео) та *новітні технології* (комп'ютер, Інтернет, мобільна телефонія) [10, 24].

Оновлення змісту початкової освіти стало необхідним з моменту введення у дію Державного стандарту загальної початкової освіти (Постанова кабінету міністрів від 20 квітня 2011 р.), так як документ ґрунтується на засадах особистісно орієнтованого та компетентного підходів, що зумовлює чітке визначення результативної складової засвоєння змісту початкової загальної

освіти. У контекст інваріативної частини внесено впровадження іноземної мови як обов'язкового предмету з першого класу загальноосвітніх навчальних закладів. Таким чином, перед освітянами постали нові вимоги до організації освітнього процесу, адже на початковому етапі навчання іноземній мові закладаються психолінгвістичні засади іншомовної компетенції, які є необхідними для подальшого розвитку й удосконалення учня. Під керівництвом вчителя відбувається становлення бази для формування іншомовних фонетичних, лексичних, граматичних та орфографічних навичок, а також умінь в аудіюванні, говорінні, читанні й письмі у межах програмних вимог [5].

При організації освітнього процесу на уроках іноземної мови у початковій школі важливого значення набуває принцип дитиноцентризму. Тепер учитель повинен допомагати учням сконструювати і реалізувати оптимальний шлях пізнання і розвитку на основі індивідуальної сутності. Роль і місце вчителя в освітньому процесі змінюється, так як з появою та розвитком новітніх інформаційних та медіа технологій учитель перестає бути єдиним джерелом знань для учнів [3; 8]. Молодші школярі є активними користувачами і споживачами інформації новітніх медіазасобів. Вони постійно спілкуються у віртуальному просторі, відправляють фото з мобільних телефонів, коментують новини, завантажують відеоролики, зображення та тексти. Таким чином, слід обирати ті методи, форми і засоби навчання, які є цікавими учням, адже процес навчання іноземній мові має бути спрямованим на потреби, інтереси і бажання учнів. Пріоритетним завданням є виявлення нових «активних» методів, які передбачають більш активну участь учнів, а також становлення більш тісних зв'язків між школою та навколишнім світом. Слід розвивати тісну співпрацю між вчителями та учнями в будь-яких формах: від вироблення друкованих продуктів до спільної праці у цифрових форматах [6]. Постає необхідність інтеграції медіаосвітніх засобів у процес навчання іноземних мов, адже сучасне навчання іноземним мовам повинно надавати можливість учням входити в прямий контакт через аутентичну мову.

Залучені для вмотивування вивчення іноземної мови, медіазасоби сприятимуть вихованню у молодших школярів комунікативних потреб у пізнанні інших країн і народів, пошуку друзів не

тільки для спілкування, а й для вирішення найтипівіших проблем їхньої життєдіяльності [5].

Науково доведено, що дитина молодшого шкільного віку (6–10 років) має мимовільну пам'ять і запам'ятовує швидко і легко все те, що цікаво і викликає бурхливі емоції. Медіазасоби можуть служити яскравим та привабливим наочним і демонстраційним матеріалом у процесі навчання іноземним мовам. Саме зацікавленість до навчального матеріалу стимулює пам'ять дитини та зумовлює накопичення іншомовного матеріалу. Також, з віком у молодшого школяра інтенсивно розвивається точність запам'ятовування навчальних текстів. За умови вдалої організації навчальної діяльності на уроках іноземної мови, учні початкової школи спроможні виділяти у навчальному тексті головну ідею, ключові події, логічно поєднувати їх і запам'ятовувати. Медіазасоби можуть стати чудовими помічниками молодшим школярам у процесі опанування іншомовними звуками і буквами, удосконалювання навичок іншомовного усного та писемного мовлення, розширення словникового запасу та оволодіння граматичними структурами [2, 78–79].

Сутність методичних можливостей використання медіазасобів на уроках іноземної мови в початковій школі полягає як в їх універсальності, так і в їх унікальності. Універсальність використання медіазасобів, як і будь-якого засобу навчання іноземних мов, відображається в можливостях підвищення якості іншомовного спілкування; візуалізації явищ, процесів, подій тощо; формування культурологічних знань учнів; формування уваги, пам'яті, естетичного смаку, пізнавальної активності; розвитку логічного, образного та творчого мислення; розширення світогляду.

Унікальність медіазасобів на уроках іноземної мови в початковій школі пояснюється можливостями вищезазначених засобів надавати доступ до аутентичних медіатекстів (анімаційних фільмів, кінофільмів, відеороликів, малюнків, графіків, фотографій, матеріалів сайтів тощо); розвивати критичне мислення; формувати навички самостійної роботи; залучати до інтерактивного навчання; розвивати творчі здібності [7, 52].

Учитель іноземної мови має приділяти увагу тому, щоб молодші школярі охоплювали іншомовний матеріал за допомогою всіх органів чуття, адже, як стверджував К. Ушинський: «Педагог має подбати про те, щоб якомога більше органів чуття — око, вухо, голос,

чуття максимальних рухів і навіть, якщо можливо, нюх і смак взяли участь в акті запам'ятовування... За такого дружнього сприймання всіх органів в акті засвоєння ви переможете найлінійшу пам'ять» [9, 172]. Медіатексти як продукти медіазасобів допоможуть реалізувати мету навчання іноземній мові в початковій школі — сформувати іншомовну компетенцію молодшого школяра. Ці тексти мають універсальні риси: слово, звук, візуальність (кінокадри, фото, відеосюжети). Зазначимо, що *медіатекст* — повідомлення, текст будь-якого медійного виду або жанру [10, 29] (друковані тексти у пресі, фотозображення, аудіовізуальні зображення або їх фрагменти в кіно, на телебаченні, повідомлення по радіо, реклама, етикетки на будь-якій продукції, SMS-повідомлення, MMS-повідомлення, веб-сторінки, блоги, віртуальні фотоальбоми тощо). Тематика і зміст сучасних медіатекстів різноманітні. Специфіка медіатексту в тому, що він розрахований на масову аудиторію. Традиційно їх поділяють на радіо-, теле-, газетні та інтернет-тексти.

Основними засобами оволодіння учнями іноземною мовою є навчальні комплекти (підручники і робочі зошити), спеціально зроблені для початкової школи згідно з навчальною програмою. Проте лише підручник не може забезпечити досягнення цілей, визначених вимогами держави і сучасного суспільства. Доцільно активно впроваджувати у практику школи медіазасоби, що не тільки урізноманітнюють навчальний процес і сприяють його ефективності, а й відповідають віковим особливостям, інтересам і потребам сучасного молодшого школяра.

Із вищезазначеного можна зробити висновок, що ігнорувати застосування медіазасобів в освітньому процесі початкової школи не варто, адже навчання засобами медіатекстів зумовлює процеси соціалізації особистості молодшого школяра, сприяє формуванню його ключових компетенцій та іншомовної компетенції, зокрема. Інтернет як один із новітніх засобів медіа містить багато конфігурацій комунікації. Його різноманітні форми демонструють зв'язок міжособистісної та масової комунікації. Інтернет версія Веб 2.0, що є у поширеному користуванні суспільства, містить інтернет-спільноти, соціальні мережі, блоги, Вікіпедію тощо, має інтерактивний характер і асоціюється зі свободою обміну інформацією та співпрацею. Інтернет-медіа мають можливість встановлення синхрон-

ного або майже синхронного зворотного зв'язку — відгуки на повідомлення, коментарі тощо [4, 222–223]. Така інформаційна участь школярів — важлива частина соціального життя, розвитку комунікаційних навичок, опанування культурологічними знаннями та формування іншомовної компетенції. Таблиця 1 показує, для опанування якого мовного матеріалу може бути застосовано Інтернет у процесі навчання іноземних мов у початковій школі.

Таблиця 1

МАТРИЦЯ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЗАСОБІВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА

Медіазасіб	Медіатекст	Мовний матеріал		
		Фонетичний матеріал	Лексичний матеріал	Граматичний матеріал
Інтернет версія Веб 2.0	Веб-сайти	+	+	+
	Навчальні ігри он-лайн	+	+	+
	Фільми / мультфільми он-лайн	+	+	+
	Пісні он-лайн	+	+	+
	Віртуальна фотогалерея		+	+
	Блог		+	+
	Соціальні мережі		+	+
	Подкасти	+	+	+

Зарубіжні науковці наполягають на тому, що організовуючи освітній процес із застосуванням медіазасобів слід спиратись на наступні принципи: давати учням можливість багато слухати, читати, писати та обговорювати усні чи письмові тексти, що були представлені різними шляхами; привертати увагу учнів до зразків структур іноземної мови; давати можливість учням ефективно застосовувати іноземну мову під час заняття; надавати можливість поміча-

ти свої помилки і виправляти їх самостійно; створювати такі види діяльності, які надаватимуть учням можливість спілкуватись з іншими іноземною мовою максимально [11, 8]. Для досягнення більш ефективного результату навчання іноземній мові слід давати можливість молодшим школярам створювати свої медійні продукти та вчити презентувати свої роботи публічно, використовуючи вивчений мовний матеріал.

Висновки, перспективи подальших досліджень. Таким чином, ми дійшли висновку, що на сучасному етапі реформування початкової освіти проблема застосування медіазасобів на уроках іноземних мов є актуальною і зумовлена такими чинниками як: оновлення змісту початкової освіти, методичні можливості медіазасобів у процесі навчання іноземній мові, вікові особливості молодшого школяра. Застосування медіазасобів відповідають вимогам модернізації освіти, початкової освіти зокрема. Для подальших наукових розвідок вважаємо за необхідне дослідити педагогічні та ІКТ технології та виявити низку тих, які є оптимальними для організації процесу навчання іноземній мові із застосуванням медіазасобів у початковій школі.

Джерела

1. Коваль Л.В. Професійна підготовка майбутніх учителів у контексті розвитку початкової освіти : монографія / Л.В. Коваль. — Донецьк : ЛОНДОН-XXI, 2012. — 343 с.
2. Котенко О.В. Методика навчання іноземних мов у початковій школі / Котенко О.В., Павлюк Р.О., Соломаха А.В., Сінельник І.П., Веклич Ю.І. // К. — 2013. — 354 с.
3. Кремень В. Якісна освіта і нові вимоги часу / В. Кремень // Директор школи, ліцею, гімназії. — № 3 — 2013. — С. 4–11.
4. Медіаосвіта та медіа грамотність : підручник / [ред.-упор. В.Ф. Іванов, О.В. Волошенюк; за науковою редакцією В.В. Різуна]. — К. : Центр Вільної Преси, 2013. — 352 с.
5. Навчальна програма для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів з вивченням іноземних мов [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349868962/ — Заголовок з екрану.
6. Парижская программа или 12 рекомендаций по медиаобразованию (2007) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.imediagram.ru/documents/documents_20.html — Заголовок з екрану.

7. Петрик Л.В. Методичні можливості застосування медіазасобів на уроках іноземних мов / Л.В. Петрик // Проблеми підготовки сучасного вчителя : зб. наук. пр. Уманського держ. пед. у-ту імені Павла Тичини / [ред. кол.: Побірченко Н.С. (гол. ред.) та ін.] — Умань : ФОП Жовтий О.О., 2014. — Вип. 10. — Ч. 2. — С. 48–54.
8. Постанова від 20 квітня 2011 р. N 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» [Електронний ресурс] // Київ. — Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/462-2011-%D0%BF>
9. Ушинський К.Д. 36 творів у 6-ти томах / К.Д. Ушинський. — К. : Рад. школа, 1952. — Т. 4 — 172 с.
10. Федоров А.В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности. / А.В. Федоров. — М. : МО «Информация для всех», 2014. — 64 с.
11. Erben T. Teaching English Language Learners through Technology / T. Erben, R. Ban, M. Castaneda. — New York : Taylor & Francis, 2009. — 220 p.

Статья исследует аспекты использования медиасредств на уроках иностранного языка в начальной школе. Выявлены и обоснованы факторы, которые определяют актуальность проблемы использования медиасредств в процессе обучения иностранному языку в начальной школе. Проанализировано влияние интернет-медиа на формирование иноязычной компетенции младших школьников.

Ключевые слова: медиасредства, интернет-медиа, иностранный язык, начальная школа.

The article investigates aspects of the use of media tools at foreign language lessons in primary school. It identifies and justifies the factors which define the actuality of the problem of the use of media tools in the foreign language educational process. It analyzes the influence of Internet-media on primary school pupils' foreign language competence.

Key words: media tool, Internet-media, foreign language, primary school.